

حال و آینده

برابری جنسیتی، صلح و امنیت در
دنیای مصاب به کوید-۱۹

افغانستان

1. مقدمه

موسسه بین المللی زنان برای زنان (WfWI) و مرکز کمک رسانی به زنان افغان (AWRC)، با حمایت سازمان اقدام جنسیتی برای صلح و امنیت (GAPS) اقدام به اجرای یک پلان تحقیقی در افغانستان کردند. این پلان تحقیقی، جامعه بین المللی (دولت ها، INGO ها و سازمانهای چندجانبه) را قادر میسازد که به درک بهتری از مفاهیم زمینه ای و جهانی کوید-۱۹ در زمینه جنسیت، صلح و امنیت برسند و اقدامات سیاستی و برنامه ای را با در نظر گرفتن تاثیر کوید-۱۹ و شیوع آن در آینده، تدوین نمایند.

روش و میتود تحقیق شامل بررسی نشریات مربوط به تاثیرات کوید-۱۹ بالای جنسیت، صلح و امنیت در مناطق و ساحات مختلف افغانستان، بشمول بررسی موضوعات اساسی مانند بیجاشدن، مشارکت زنان و دختران در پروسه تصمیم گیری، خشونت براساس جنسیت ((GBV، صحت و حقوق جنسی و تولید مثل ((SRHR، دسترسی به خدمات صحتی، معیشت و حقوق اقتصادی زنان بود.

بتعداد بیست جلسه مصاحبه با افراد آگاه کلیدی (KII) در موسسات فعال در حوضه مسائل زنان، صلح و امنیت (WPS) برگزار شد. این KII ها شامل گروه هایی از اشتراک کنندگان بودند: موسسات/شبکه های فعال در حوزه حقوق زنان ((WRO، موسسات/گروههای دختران، موسسات/گروه های فعال در حوزه حقوق معلولین، موسسات/گروههای فعال در حوزه مهاجرین و بیجاشدگان داخلی (IDP) و گروههای نماینده اقلیت های مذهبی و قومی. این مصاحبه ها در ۱۳ ولایت افغانستان بشمول کابل، پروان، کاپیسا، ننگرهار، کتر، لغمان، هرات، بلخ، قندهار، پکتیا، هلمند، بامیان و قندوز اجرا شد.

یافته ها، به قسم خاص تاثیرات جنسیتی کوید-۱۹ را بالای گروههای حاشیه نشین از مناطق شهری و قریه جات و مهاجرین نشان می دهد. این یافته ها تاثیر این شیوع را بالای نقشها و مسئولیت های زنان و دختران، نیازمندیهای آنها، معیشت و GBV واضح میسازد و همچنین نحوه تاثیر این بحران را بالای گروههای مختلف زنان و دختران نشان می دهد. همچنین یافته ها نشان می دهد که کوید-۱۹ تاثیر عمیقی بالای صلح و امنیت افغانستان گذاشته است؛ حوزه ای که به قسم طولانی و عمیق بی ثبات فرض می شود.

2. پیشنهادات

- 2.1. **پیشنهاد 1: نگرش جنسیتی همه شمول - تصدیق تاثیرات جنسیتی کوید-۱۹ و تعهد به اتخاذ یک روش جنسیت-محور.**
- 2.2. **پیشنهاد 2: معیشت و حقوق اقتصادی زنان - شناسایی کوید-۱۹ منحنی یک بحران اقتصادی، صحت و انسانی. این کار را با سرمایه گذاری در مدل ها و مکانیزم های اقتصادی که زمینه ساز و حمایت کننده معیشت فقیرترین و محروم ترین اقشار میباشد، انجام بدهید. در این حصر باید به مساله کمک رسانی به زنان جهت دستیابی به منابع عایداتی قبل از شیوع و همه گیری، بشمول استخدام، کار آزاد و اتحادیه های پس انداز و قرضه روستایی (VSLA) توجه خاص شود.**
- 2.3. **پیشنهاد 3: مشارکت و تصمیم گیری - تقویه قدرت نمایندگی و تصمیم گیری زنان، دختران نوجوان و WRO ها در چارچوب عکس العمل رسمی به کوید-۱۹ و مکانیزمهای بهبود در سطوح جهانی، ملی و محلی. این اقدام باید به همراه یک تعهد بلندمدت برای تقویت نقش راهبری زنان و حمایت از خواسته ها و اولویت های زنان و دختران انجام شود.**
- 2.4. **پیشنهاد 4: خدمات صحتی و GBV - باید برای کاهش دادن مدت انتظار زنان و دختران برای دسترسی و دریافت مراقبت، تلاش های عاجل انجام شود. البته برای مقابله با شیوع و همه گیری، منابع صحتی محدودی به حوزه های دیگر اختصاص می یابد. این شامل حفظ خدمات صحتی مصئون، موثر و کافی در بخش صحت جنسی، مراقبتهای صحتی تولید مثل و زنان/ولادی نسائی، و خدمات GBV و ضروری در طول مدت شیوع و همه گیری و بعد از آن میشود. همچنین این کار شامل حصول اطمینان این مساله است که حمایت از صحت روانی و روان-اجتماعی، بشمول خدمات مربوط به تروما، در چوکات عکس العمل های صحت عمومی نسبت به کوید-۱۹- با توجه خاص به زنان و دختران محروم- ارائه شود.**
- 2.5. **پیشنهاد 5: تامین بودیجه برای موسسات، شبکه ها و جنبش های حقوق زنان (WRO) - تامین بودیجه برای WRO ها، شبکه ها و جنبش ها باید در اولویت قرار بگیرد چراکه این نهادها معلومات کافی برای تامین نیازمندیهای خاص و رسیدگی به واقعیات و چالش های مربوط به خود، از جمله مقابله با کوید-۱۹، را دارند. این اقدام باید قسمتی از یک تعهد گسترده تر برای افزایش بودیجه مربوط به برابری جنسیتی و صلح و امنیت باشد و بودیجه اساسی، قابل تغییر و بلندمدت را برای WRO ها، شبکه ها و جنبش ها ارائه کند.**
- 2.6. **پیشنهاد 6: منازعه و بیجا شدن - در پروسه مقابله و از بین بردن کوید-۱۹ در افغانستان، ضرور است که تجربیات و نیازمندی های خاص دختران و زنان جنگ زده، محروم و بیجا شده صراحتاً در نظر گرفته شود. در این زمینه، فعالیتهای دوامدار برای جلوگیری از انواع خشونت و منازعات مسلحانه و دستیابی به صلح همه شمول در افغانستان ضروری میباشد.**
- 2.7. **پیشنهاد 7: حسابدگی - پروگرامهای واکنش به حالات اضطرار، از هر دو جانب دولت و موسسات تحت حمایت جامعه بین المللی، باید به دقت ارزیابی شود تا حسابدگی و شفافیت در مورد آنها تضمین شود.**

3. پیشنهادات و شواهد

3.1. پیشنهاد 1: نگرش جنسیتی همه شمول - تصدیق تاثیرات جنسیتی کوید-۱۹ و تعهد به اتخاذ یک روش جنسیت-محور.

کوید-۱۹ نابرابری های موجود را تشدید کرده است. محروم ترین زنان و دختران آسیب دیده از جنگ نامتناسب ترین تاثیرات را متقبل شده اند. دولت افغانستان و جامعه بین الملل باید تاثیرات جنسیتی عمیق کوید-۱۹ را، که در این پلان تحقیقی مشخص شده است، به رسمیت بشناسد و خود را متعهد به اتخاذ یک روش جنسیت-محور برای وقایه، مقابله و از بین بردن کوید-۱۹ نماید.

این اقدام شامل موارد ذیل میباشد:

- اتخاذ یک روش بلندمدت به شمول جنسیت جهت ایجاد انعطاف در زمینه ارزیابی مشارکتی نیازمندیها، بر مبنای جمع آوری و تحلیل دیتاهای غیرمتمرکز یا پراکنده، و برآورده کردن نیازمندیهای گروه های صدمه دیده.
- توجه به نیازمندی های خاص زنان و دختران محروم در پروسه تصمیم گیری درباره روش نشر معلومات حیاتی و مهم مربوط به کوید-۱۹.
- حصول اطمینان از حسابدهی درحده بودیجه دریافت شده و توزیع شده برای رسیدگی به مسائل برابری جنسیتی، صلح و امنیت و همچنین شیوع و همه گیری کوید-۱۹.

شواهد

اشتراک کنندگان اظهار کردند که شیوع و انتشار همه گیری، تاثیرات متفاوتی را بالای گروه های مختلف مردم گذاشته است که زنان و دختران محروم از صدمه های نامتناسب آن متاثر شده اند. این گروه شامل زنان و دختران بدون عایدات، زنان و دختران دچار معلولیت، زنان و دختران ساکن در مناطق روستایی و زنان و دختران بیجاشده میباشد.

”عموماً، زنان و دختران، در مقایسه با مردان، صدمه های بیشتری را از جنگ، منازعات، مشکلات اجتماعی و بحران های صحتی می بینند... کوید-۱۹ نیز از این قاعده مستثنی نیست و در حال تشدید مشکل نابرابری در حوزه زنان افغانستان است.“

جهت تضمین توجه به این مساله در پروسه واکنش ملی، تصمیم گیرندگان باید به قسم دوامدار اقدام به تحلیل جنسیتی و جمع آوری دیتاهای غیرمتمرکز یا پراکنده را در تمام دوران تحول بحران نمایند تا ابعاد مختلف بحران و تاثیرات آنها بالای اشخاص و جوامع مختلف، بر اساس هویت های مختلط (بشمول: جنسیت، نژاد، قومیت، معلولیت، طبقه اجتماعی، سن، محل و وضعیت اجتماعی-اقتصادی) درک و فهمیده شود و از اشتراک گروه های محروم، و مهم تر از آن، استفاده از این بینش و راهکار برای هدایت مداخلات و تضمین تناسب آنها، حصول اطمینان شود.

اشتراک کنندگان تصریح کردند که معلومات مربوط به کوید-۱۹ و اقدامات پیشگیرانه مربوطه اکثراً از طریق رادیو، تلویزیون، رسانه های اجتماعی و موبایل ها نشر شده است ولی جوامع محروم و روستایی افغانستان ممکن است به دلایل مصارف، محل زندگی و سواد نتوانند از این وسایل استفاده کنند. زنان و دختران، به دلیل نورمهای مردسالارانه، اغلب برای دسترسی به معلومات با موانع خاصی مواجه میباشند. بر این اساس، این گروه بیشتر در معرض ریسک ابتلا و انتقال کوید-۱۹ قرار میگیرند. یکی از مصاحبه شوندها اظهار کرد: «شاید ۲۰ فیصد زنان به تکنالوجی دسترسی داشته باشند»، در حالیکه شخص دیگری گفت:

”[در] افغانستان دسترسی به تکنالوجی در مقایسه با دیگر کشورها بسیار محدود است. زنان و دخترانی که ساکن شهرهای کلان و تحصیل کرده هستند و وضعیت اقتصادی مناسبی دارند، به اینترنت و رسانه های اجتماعی، رسانه های صوتی، رسانه های تصویری و رسانه های چاپی دسترسی دارند. خانواده های فقیر و زنان و دخترانی که در ساحات دور از شهر زندگی می کنند و به برق دسترسی ندارند، از دسترسی به تکنالوجی هم محروم هستند. بیسوادی یکی از موانع کلان دسترسی زنان و دختران به تکنالوجی میباشد. همچنین بیسوادی مانع دریافت معلومات جدید یا مانع تقویت دانش آنها میشود. این عامل تاثیر مهمی بالای وضعیت آینده آنها دارد.“

3.2. پیشنهاد 2: معیشت و حقوق اقتصادی زنان - شناسایی کوید-۱۹ منحنی یک بحران اقتصادی، صحت و انسانی. این کار را با سرمایه گذاری در مدل ها و مکانیزم های اقتصادی که زمینه ساز و حمایت کننده معیشت فقیرترین و محروم ترین اقشار میباشد، انجام بدهید. در این حصه باید به مساله کمک رسانی به زنان جهت دستیابی به منابع عایداتی قبل از شیوع و همه گیری، بشمول استخدام، کار آزاد و اتحادیه های پس انداز و قرضه روستایی (VSLA) توجه خاص شود.

جامعه بین المللی باید در زمینه مدل ها و مکانیزم های اقتصادی وسیع که مردم-محور و براساس جنسیت باشند سرمایه گذاری بیشتری را انجام بدهد تا امکان حمایت از معیشت مردم که بر اثر این شیوع و همه گیری و اقدامات وقایوی مرتبط تضعیف شده است، فراهم شود. مهم است که پکیج ها یا بسته های حمایتی اقتصادی به درستی برای اشخاصی که معیشت آنها صدمه بیشتری دیده است، ترتیب و تنظیم شود. در نتیجه، این مدل ها و مکانیزم ها باید جنسیت-محور باشد تا زمینه مطابقت آنها با حقوق، خواسته ها و تجربیات زنان و دختران فراهم شود.

این پروژه شامل حفظ حمایت اقتصادی موجود (ذریعه کمک مالی، انتقال پول نقد و معاشات) و، در صورت امکان، تامین بودیجه اضطراری مکمل برای کاهش تاثیر مستقیم شیوع و همه گیری بالای معیشت مردم است. همچنین مداخلات اقتصادی بلندمدت باید با توجه خاص به زنان دارای وظیفه آزاد و فعال در بخش غیررسمی، مثلاً از طریق تامین سرمایه کسب و کارهای جدید و راه اندازی مجدد کسب و کار در دوران بعد از قرنطینه یا احیای VSLA، در نظر گرفته شود.

شواهد

کوید-۱۹ تاثیرات ناگواری را بالای صحت بسیاری از خانواده ها در افغانستان گذاشته است، چراکه اقدامات قرنطینه و بستن اضطراری مرزها منجر به کاهش عایدات و افزایش قیمت اجناس اساسی (خصوصاً مواد غذایی) شده است. بعضی از این صدمه ها ناشی از این واقعیت است که چهارحصه از پنج حصه قوای کار افغانستان در قسمتهای غیررسمی، مثلاً دریوری تکسی، دکانداری و کار در خانه، مصروف هستند. اینها بیشترین صدمه را از شیوع و همه گیری دیده اند و فعلاً از معیشت ثابت محروم هستند. علاوه بر این، وضعیت مالی بی ثبات بسیاری از خانواده ها و خانوارها باعث شده است که این گروه برای مقابله با صدمه های اقتصادی نتوانند مقاومت کنند. بر اثر شیوع کوید-۱۹، انتظار می رود که فقر و ناامنی غذایی به سرعت انکشاف پیدا کند و به قسم خاص زنان و دختران را متاثر بسازد.

بخاطر بسته شدن مکاتب و محلات کار در دوران قرنطینه، بسیاری از زنان در افغانستان مجبور به رها کردن فرصت های شغلی سابق خود با معاش کم، شدند و به ارائه خدمات بدون معاش مصروف شدند. در عین زمان، کم شدن توانایی عایدات زنان در دوران شیوع کوید-۱۹ باعث شد که استقلال اجتماعی و اقتصادی آنان به مقدار بسیار زیادی محدود شود؛ در یک قسمت و زمینه خاص که آزادی عمل زنان و دختران در آن بسیار محدود است.

این تاثیر جنسیتی در پکیج ها یا بسته های مقابله با کوید-۱۹ در نظر گرفته نشده است ولی تاثیر بلندمدتی بالای توانمندی اقتصادی و اجتماعی زنان و برابری جنسیتی در افغانستان، بخصوص در بین جوامع فقیر و محروم، خواهد گذاشت. این پیشنهاد در مصاحبه ها کاملاً معلوم و واضح بود:

”برای حصول اطمینان از رسیدگی به نیازمندیهای کوتاه مدت و بلندمدت زنان افغانستان در دوران شیوع کوید-۱۹ و بعد از آن، و برای جلوگیری از محرومیت بیشتر زنان، ضروری است که جامعه بین المللی، سازمان ملل متحد و دولت بودیجه ای کافی را برای مقابله با شیوع کوید-۱۹ اختصاص بدهند و همچنین برای رسیدگی به نیازمندیهای صحت و مقابله با عواقب اقتصادی آماده باشند.“

3.3. پیشنهاد 3: مشارکت و تصمیم‌گیری – تقویه قدرت نمایندگی و تصمیم‌گیری زنان، دختران نوجوان و WRO ها در چارچوب عکس‌العمل رسمی به‌کویید-۱۹ و مکانیزمهای بهبود در سطوح جهانی، ملی و محلی. این اقدام باید به‌مراه یک تعهد بلندمدت برای تقویت نقش رهبری زنان و دختران و حمایت از حقوق، خواسته‌ها و اولویت‌های زنان و دختران انجام شود.

این اقدام شامل موارد ذیل می‌باشد:

- تقویت نمایندگی طیف گسترده زنان، دختران نوجوان و WRO ها در مکانیزمها و زیرساخت‌های ملی مقابله با کویید-۱۹.
- تقویت فرصت‌ها برای سهم‌گیری هدفمند در ساحه وسیعتر زندگی مدنی و سیاسی، مثلاً گفت‌وگو و مذاکرات صلح.
- سرمایه‌گذاری در زمینه مقابله مردمی با کویید-۱۹ که هم‌اکنون به وسیله سازمان‌های فعال در امور حقوق زنان و سازمان‌های زن-محور در جریان می‌باشد.

در افغانستان، محرومیت زنان و دختران از سهم‌گیری در تصمیم‌گیری در سطوح خانوار، جامعه و کشور مسأله تازه‌ای نیست. کویید-۱۹ این مشکل را تشدید کرده است و زنان و دختران نوجوان و WRO ها، با وجود نقش فعالی که در خط مقدم مبارزه ایفا می‌کنند، از ورود به بخش تصمیم‌گیری رسمی در حصار جلوگیری و دفع این مریضی همه‌گیر محروم شده‌اند.

این مسأله باید منحصراً یک اولویت اساسی در نظر گرفته شود. مشارکت و سهم‌گیری زنان و دختران نوجوان در ساختارهای تصمیم‌گیری – هم‌درباره کویید-۱۹ و هم برای انکشاف گسترده و تخصیص منابع- منجر به ایجاد راه‌حلهای موثرتر و کاربردی‌تر برای تامین نیازمندی‌های زنان و دختران محروم خواهد شد. همچنین این پروسه باعث انکشاف آرامش، ثبات و برابری در جامعه بعد از کویید-۱۹ خواهد شد.

شواهد

ارتقاء مشارکت و رهبریت زنان و دختران نوجوان منجر به افزایش فرصت‌های دفاع از حقوق، خواسته‌ها و تجربیات زنان و دختران می‌شود. در حصار کویید-۱۹، زنان در خط مقدم عکس‌العمل اضطراری قرار دارند و به ارائه خدمات کمک‌های اولیه و مراقبت بدون معاش در خانه مصروف هستند. اما زنان در بخش‌های تصمیم‌گیری رسمی دخالت داده نمی‌شوند. نتایج این پلان تحقیقی نشان می‌دهد که: “هیچ توجهی به زنان نشده است؛ آنان در خط مقدم مبارزه با این مریضی قرار دارند، چراکه باید در خانه خدمت کنند اما خدمات آنها هرگز در نظر گرفته نمی‌شود.” مشارکت موثر و هدفمند آنها منجر به ایجاد راه‌حلهای موثر و کاربردی در حصار مقابله با این مریضی همه‌گیر می‌شود. به گفته یکی از اشتراک‌کنندگان: “نقش زنان در جوامع خودشان برای طراحی عکس‌العمل‌های متناسب، حیاتی است.”

البته، اشتراک‌کنندگان در این پلان تحقیقی تصریح کردند که زنان و دختران افغانستان به قسم دوامدار از داخل شدن به ساختارهای رسمی مدیریت و تصمیم‌گیری در سطح جهانی، ملی و محلی منع شده‌اند. زنان و دختران در زمینه جنبش‌ها و امکان حضور در مکان‌های عمومی با موانعی روبرو هستند. این موانع ناشی از نورمهای اجتماعی است که آنها را از دسترسی و سهم‌گیری در پروسه‌های تصمیم‌گیری منع می‌کند. مثلاً، خواسته‌ها و اولویت‌های زنان و دختران در پروسه صلح افغانستان، تا اندازه‌ای نادیده گرفته شده است. همین مشکل در مورد کویید-۱۹ صدق می‌کند. اعضای خانواده هم مریضی کویید-۱۹ را بهانه‌ای برای ممانعت از خروج زنان و دختران از منزل قرار داده‌اند. این وضعیت ممکن است باعث دوری زنان و دختران از نقش‌های اجتماعی جدید و محرومیت بلندمدت آنها از دسترسی به مکان‌های مصئون، آزاد و حقوق‌شان شود. یکی از مصاحبه‌شوندگان ذکر کرد: “متأسفانه، تصمیم‌گیرندگان هنوز صدای زنان افغانستان را به قسم صحیح نشنیده‌اند.” او از دولت و جامعه بین‌المللی خواست که: “زنان را در پروسه هماهنگ‌سازی در حصار مقابله با کویید-۱۹ و تشکیل تیم‌های کاری و کمیته‌ها دخالت بدهند.”

3.4. پیشنهاد 4: خدمات صحتی و GBV - باید برای کاهش دادن مدت انتظار زنان و دختران برای دسترسی و دریافت مراقبت، تلاش های عاجل انجام شود. البته برای مقابله با شیوع و همه گیری، منابع صحتی محدودی به حوزه های دیگر اختصاص می یابد. این اقدام شامل موارد ذیل میباشد:

- حفظ خدمات صحتی مصئون، موثر و کافی در بخش صحت جنسی، تولید مثل و زنان/ولادی نسائی، و خدمات GBV و ضروری در طول مدت شیوع و همه گیری و بعد از آن.
- این مساله تضمین میکند که حمایت از صحت روانی و روان-اجتماعی، بشمول خدمات مربوط به تروما، در چوکات عکس العمل های صحت عمومی نسبت به کوید-19 - با توجه خاص به زنان و دختران محروم- ارائه شود.
- اقدام عاجل برای کم کردن مدت انتظار دریافت و دسترسی زنان و دختران به خدمات صحتی - همچنین جامعه بین المللی باید از این مساله حمایت کند.
- حصول اطمینان از دسترسی عادلانه و برابر به خدمات صحتی جهت رسیدگی به موارد مصابیت به کوید-19.
- حفظ خدمات صحتی مصئون، موثر و کافی در بخش صحت جنسی، مراقبتهای صحتی تولیدمثل و زنان/نسائی ولادی، مثلاً از طریق استفاده از مکانیزمهای مختلف دولتی مثل سکترهای صحت، عدلی قضایی و امنیتی و همچنین دولت محلی.
- ضروری دانستن خدمات GBV در جریان مدت شیوع کوید-19 - و بعد از آن، مثلاً با ارائه خدمات مکمل ذریعه ارجاع از WRO ها و متخصصین، و همچنین تامین سرپناه و امکان دسترسی به عدالت برای قربانیان و بازماندگان GBV. سرمایه گذاری بالای این روش ها به سطح عموم جامعه.
- تامین بودیجه و راه اندازی کمپاین های حساس سازی در تمام افغانستان -بشمول مناطق اکثراً روستایی- با هدف آشنا ساختن زنان و دختران به خدمات مرتبط با آنها و ارائه مشاوره مراقبتهای صحتی تکمیلی.

شواهد

حتی قبل از شیوع کوید-19، ارائه خدمات صحتی در افغانستان بسیار ضعیف بود. همچنین نبود و فقدان زیرساخت های صحتی و منابع انسانی این مشکل را تشدید کرده بود. زنان و دختران نیازمندی های صحتی خاص و منحصر به فردی را دارند و بغیر از دوران شیوع و همه گیری، دسترسی آنها به خدمات ضروری از گذشته دور با سختی همراه بوده است، بخصوص در مناطق روستایی و جوامع محروم. این مشکل بر اثر شیوع کوید-19 - و اقدامات سختگیرانه مربوط به جلوگیری از انتقال ویروس شدت گرفته است؛ یعنی زنان و دختران نمی توانند از مراکز ارائه خدمات معالجوی و صحتی که فاصله آنها با خانه شان زیاد میباشد، استفاده کنند. تعدادی از اشتراک کنندگان اشاره کردند که این "نورمهای اجتماعی سختگیرانه مانع مستفید شدن زنان از خدمات صحتی معالجوی در مواقع ضروری شده است". مثلاً، یکی از اشتراک کنندگان عنوان کرد که فقط 15 فیصد از نرس ها و دو فیصد از داکتران افغانستان، زن هستند و به همین دلیل، کدر معالجوی با کمبود کارکنان زن مواجه میباشد. همان هنجارهای اجتماعی که مانع فعالیت زنان در مراکز صحتی می شود، مانع دسترسی آنها به خدمات صحتی نیز شده است. بسیاری از خانواده ها اجازه نمی دهند که اقارب مونث آنها توسط داکتر مرد تداوی شوند. به همین دلیل، دسترسی زنان به مراکز تست و تداوی کوید-19 - محدود شده است.

علاوه بر این، بسیاری تصدیق کرده اند که شرایط بحرانی ممکن است نابرابری های فعلی و قدیمی جنسیتی را تشدید کند و سبب پخش و اشاعه GBV شود. کوید-19 - نیز شامل در این قاعده میباشد. شواهد نشان می دهد که GBV در سطح جهان رو به زیاد شدن است، چراکه این شیوع و همه گیری با محدود کردن آزادی عمل، سبب تشدید عوامل تنشزای اجتماعی و اقتصادی فعلی شده است. فیصدی خشونت خانوادگی در افغانستان همچنان بلند است. اشتراک کنندگان در پلان تحقیقی اعلام کردند که در افغانستان اقدامات مربوط به از بین بردن شیوع و همه گیری، در پهلوی مشکلات اقتصادی، فشار روانی و شرایط نامساعد زندگی، در زیاد شدن چشمگیر خشونت، نقش داشته است. علاوه، جداسازی و تجرید ناشی از اقدامات قرنطینه علاوه بر افزایش احتمال بروز خشونت، دسترسی به کمک را برای قربانیان سخت و خطرناک ساخته است.

همچنین اظهارات اشتراک کنندگان در KII چنین واضح میساخت که کوید-19 منجر به تضعیف امکان دسترسی به مراکز خدماتی حیاتی مربوط به مقابله با پخش و اشاعه خشونت، شده است. از آنجا که منابع محدودی به مصرف رسیدگی به کوید-19 شده است، تقریباً به دیگر نیازمندیهای صحتی بی توجهی شده است. این محدودیت شامل خدمات حیاتی صحت جنسی و تولیدمثل هم می شود. بر این اساس، ضرور است که پخش و اشاعه خشونت در پلانه‌های مقابله ملی در نظر گرفته شود و پلانه‌های مقابله ملی با در نظر گرفتن این مشکل تهیه و تدوین شود. همچنین این مسئله شامل خشونت خانوادگی و خدمات صحت جنسی و تولیدمثل (بشمول سرپناه‌های اضطراری) و WRO های اساسی و تامین بودیجه فعال در خط مقدم می‌شود.

3.5. پیشنهاد 5: تامین بودیجه برای موسسات، شبکه‌ها و جنبش‌های حقوق زنان – تامین بودیجه برای WRO

ها، شبکه‌ها و جنبش‌ها باید در اولویت قرار بگیرد چراکه این نهادها معلومات کافی برای تامین نیازمندیهای خاص و رسیدگی به واقعیات و چالش‌های مربوط به خود، از جمله مقابله با کوید-19، را دارند. این اقدام باید قسمتی از یک تعهد گسترده برای افزایش بودیجه مربوط به برابری جنسیتی و صلح و امنیت باشد و بودیجه اساسی، قابل تغییر و بلندمدت را برای WRO ها، شبکه‌ها و جنبش‌ها ارائه کند. این اقدام باید شامل موارد ذیل باشد:

- حصول اطمینان از توجه به یک روش جنسیت-محور در پلانه‌های مقابله با کوید-19 با تخصیص بودیجه خاص برای تامین نیازمندیهای زنان و دختران. این کار باید اهداف تضمین پذیرش روشهای جنسیت-محور در سطح همه همکاران تطبیق کننده و تقویت مداخلات فعلی و دوامدار را شامل شود.
- ایجاد مدل‌های تامین بودیجه قابل تغییر برای WRO ها به منظور ارائه بودیجه اساسی، بلندمدت و ثابت برای حمایت از آنها در پروسه سازگاری کوتاه مدت و بلندمدت فعالیت آنها برای مقابله با تاثیرات جنسیتی اصلی و فرعی کوید-19.
- در صورت امکان، همکاری و هماهنگی با موسسات ملی و محلی برای تضمین هدایت آنها بر اساس اولویت‌های تعیین شده و مبتنی بر نیازمندیها و واقعیات‌های جوامع محلی.
- تامین بودیجه برای WRO ها، شبکه‌ها و جنبش‌ها باید در دوران شیوع کوید-19 و بعد از آن جزو اولویت‌ها قرار بگیرد، چراکه این نهادها توانمندی مناسبی برای رسیدگی به نیازمندیها و واقعیات‌های مشخص در متن جوامع را دارند. این اقدام باید بخشی از تعهد گسترده به افزایش بودیجه مربوط به برابری جنسیتی، صلح و امنیت و تامین بودیجه اساسی، قابل تغییر و بلندمدت برای WRO ها باشد.

شواهد

WRO ها در خط مقدم مقابله با کوید-19 هستند. جامعه مدنی و شبکه‌های حقوق زنان فعال مانده اند و راههای بدیل را برای هماهنگ سازی، همکاری و دسترسی به اعضای خود یافته اند. البته، این موسسات برای این کار اساسی از طریق حمایت و تامین بودیجه به رسمیت شناخته نشده اند. اشتراک کنندگان به کاهش بودیجه WRO ها، شبکه‌ها و گروهها اشاره کردند.

البته، در سطح محلی، ملی و بین المللی، موفقیت مقابله با کوید-19 مشروط به برآورده شدن نیازمندیهای گروههای محروم است. موسسات و جنبش‌های زنان، هدایت کننده پروسه تحول هستند و آشنایی و شناخت بهتری از این نیازمندیها دارند. آنها به جوامع تحت پوشش خود نزدیکتر هستند و در بحران‌های رو به گسترش، بهتر میتوانند خود را با چالش‌های پیش رو مطابقت بدهند.

اشتراک کنندگان اظهار کردند که دولت افغانستان و جامعه بین المللی باید موسسات محلی را که نفوذ مناسبی در جوامع دارند، شناسایی کنند و از آنها برای حمایت و ایجاد صلح در جامعه کمک بگیرند. این کار سبب مطرح شدن نظریات قشرهای محروم و توجه به نیازمندیهای آنها در پروسه جهانی مقابله و دفع کوید-19 میشود. یکی از مصاحبه شوندهاگان آگاه و کلیدی اظهار کرد: "جامعه بین الملل باید نقش زنان و سازمان های مرتبط با زنان را منحصی کارشناسان محلی به رسمیت بشناسد. نقش زنان در جوامع برای طراحی واکنش های متناسب، حیاتی است". یکی دیگر از اشتراک کنندگان بیان کرد که:

"باید بودیجه مستقیمی به سازمان های ملی و محلی، بخصوص WRO ها، اختصاص پیدا کند. نهادهای سازمان ملل متحد، دولت ها و INGO ها باید از مکانیزمهای فعلی مربوط به همکاران محلی و بین المللی برای هدایت منعطف و قابل تغییر بودیجه بین المللی استفاده کنند و مطمئن شوند که همکاران محلی در حال پلانگذاری و ارائه کمک و حمایت متناسب با نیازمندیهای فعلی جوامع هستند".

3.6. پیشنهاد 6: منازعه و بیجاشدن - در پروسه مقابله و از بین بردن کوید-19 و بحران در افغانستان، ضرور است که افزایش ناامنی و تجربیات و نیازمندیهای خاص زنان و دختران بیجاشده، دچار معلولیت، متعلق به طبقه اجتماعی-اقتصادی "پایین"، دارای تحصیلات رسمی کم یا محدود، متعلق به گروه های قومیتی محروم و منزوی، عضو خانواده های بدون سرپرست مرد یا بیوه زنان، صراحتاً به رسمیت شناخته شود. در این زمینه، فعالیتهای دوامدار برای جلوگیری از انواع خشونت و منازعات مسلحانه و دستیابی به صلح همه شمول در افغانستان ضروری میباشد.

در افغانستان، کوید-19 در پس زمینه و عقب نورمهای تثبیت شده مردسالارانه، عوامل پیچیده مرتبط با جنگ و فقر مزمن، گسترش مییابد. این مساله باید برای طراحی و اجرای پروسه مقابله با کوید-19 در نظر گرفته شود تا امکان مطابقت آن فراهم شود. این موضوع باید در پهلوی تلاش های مربوط به دستیابی به صلح همه شمول در افغانستان در نظر گرفته شود.

شواهد

بیشتر مصاحبه شوندهاگان به قسم خاص به دهها سال منازعات، ناامنی غذایی و نابرابری اقتصادی در افغانستان بعنوان عوامل کلیدی اشاره کردند که باید در پروسه طراحی و اجرای پروسه مقابله و از بین بردن کوید-19 در نظر گرفته شود. این مشکل تاثیر خاصی بالای زنان و دختران، از جمله زنان و دختران گروه های متنوع، گذاشته است و آنها را از پروگرامها و خدمات مرتبط بیشتر محروم و استثناء کرده است.

اشتراک کنندگان در پلان تحقیقی به تاثیرات مستقیم و غیرمستقیم کوید-19- بالای ثبات و امنیت اشاره کردند. قسمیکه در این راپور ذکر شده است، این شیوع و همه گیری سبب بروز بحران اقتصادی، صحتی و انسانی و نیز نارضایتی از دولت شده و میزان وقوع جرم و خشونت را افزایش داده است. یکی از کارشناسان اظهار کرد که: "کوید-19- بالای همه گروه ها تاثیر گذاشته است. در جریان این دوره پنج الی شش ماه قرنطینه، شاهد ناامنی های گسترده بوده ایم چراکه دزدیها و سرقتها عمدتاً به دلیل بیکاری و نبود عایدات افزایش یافته است". کارشناس دیگری ادعا کرد که: "در حالی که به نظر می رسد صلح در دسترس ملت است، کوید-19- سرنوشت ناخوشایندی را رقم زده است و راه خود را در بین جوامعی که متحمل جنگهای وحشیانه، آب و هوا/اقلیم نامساعد و فقر یاس آور شده اند، باز کرده است".

علاوتاً، ایجاد این شیوع و همه گیری سبب به تاخیر افتادن تلاش های مستمر و بلندمدت برای دستیابی به صلح هدفمند شده است: "وقوع کوید-19- به معنای توقف گفتگوهای صلح، از بین رفتن امکان حضور نمایندگان زنان در سطح مجامع بین المللی و بروز اختلال در پروسه برگزاری منظم جلسات مشاورت ملی است".

3.7. پیشنهاد 7: حسابدهی - پروگرامهای واکنش به حالات اضطرار، از هردو جانب دولت و موسسات تحت حمایت جامعه بین الملل، باید به دقت ارزیابی شود تا حسابدهی و شفافیت در مورد آنها تضمین شود.

شواهد

مقابله با کوید-۱۹ نیازمند تخصیص بودیجه گسترده به پروگرامهای مختلف برای توانمندسازی مردم، جوامع و کشور، در حصاره مقابله با شیوع و همه گیری است. این مسئله شامل پروگرامهایی در کابل و ولایات دیگر هم میشود. چنین پروگرامهایی می تواند شامل کیتهای صحی، رساندن تجهیزات و اکمالات طبی به شفاخانه ها، توزیع مواد غذایی و حمایت از گروه های اجتماعی و کسب و کارهای کوچک، مثل نانوائی ها، برای ارائه مواد غذایی شود.

دریافت و توزیع بودیجه این پروگرامها باید با مکانیزمهای موثر ارزیابی و حسابدهی همراه باشد. یک چنین مکانیزمهای حسابدهی باید از هردو جانب اجرا کننده و موسسات تامین کننده بودیجه طراحی شود. یکی از اشتراک کنندگان اظهار کرد: "جامعه بین الملل باید مساله حسابدهی را در نظر بگیرد و نقاط عطف مناسبی برای بودیجه تامین شده تعیین نماید". یکی دیگر از اشتراک کنندگان اظهار کرد که:

"تقویت مهارت های اجتماعی برای مقابله با صدمه های کوید-۱۹ و اجرای پروگرامهای بشردوستانه متنوع برای آسیب پذیرترین اعضای جامعه ضرورت به حمایت جامعه بین المللی دارد ولی ارزیابی دقیق این حمایت ها برای حسابدهی مناسب در حصاره کمک های مالی، ضروری به نظر می رسد."

علاوه بر این، مصاحبه شوندهگان اظهار کردند که با وجود تشدید تاثیرات جنسیتی کوید-۱۹ و سرمایه گذاری در حصاره خدمات مصنئون، همه شمول و مطلوب، نگرانی هایی را در حصاره حسابدهی و شفافیت، بخصوص در قسمت ارائه کمک های مالی خارجی، وجود دارد. ساحة گسترده ای از پروژه ها و پروگرام های مرتبط با کوید-۱۹ که در پایتخت و ولایات دیگر پلان و بودیجه گذاری شده اند، شامل ارائه کیتهای صحی، توزیع غذا و تجهیزات طبی برای شفاخانه ها بوده اند. البته، عدم وجود یک مکانیزم نظارت مناسب برای تضمین حسابدهی موجود بود. یکی از اشتراک کنندگان اعلام کرد: "مکانیزمهای مناسبی برای نظارت از موثریت تامین بودیجه وجود نداشته است."

تقاضای واضحی برای ایجاد حسابدهی در مواردی که کمک مالی از جامعه بین المللی دریافت شده است، وجود دارد.

4. همکاران

مرکز کمک رسانی زنان افغانستان (AWRC): منحیث یک موسسه زن-محور در آگست 1989 تاسیس شد. این موسسه کار خود را در جولای 2002 در افغانستان شروع کرد. این موسسه در حال حاضر در هفت ولایت افغانستان فعالیت میکند: کابل، پروان، کاپیسا، لغمان، کنر، ننگرهار و ارزگان. AWRC، در تاریخچه 31 ساله فعالیت موفقیت آمیز خود، به نیازمندیهای ضروری جوامع، به قسم خاص زنان، رسیدگی میکند و به آنها در پروسه توانمندسازی، تبدیل شدن به عوامل فعال برای تحولات مثبت در جوامع و ملل مربوطه، و قبول نقشهای موثر در بخشهای ترویج برابری جنسیتی، حکومتمداری خوب و مردم سالاری کمک میکند. AWRC به قاطعیت باور دارد که موفقیت برنامه های اجتماعی مشروط به سهمگیری و مشارکت فعال زنان در آنها است. AWRC، از زمان تاسیس تا اکنون، به هزاران زن و مرد افغان از طریق ارائه تريننگ ها و کارهای زراعتی، تامین فرصت های شغلی ذریعه آموزش مسلکی-حرفه ای و پرداخت قرضه های خورد بدون ربح یا سود، فعالیت های تعلیمی، تعلیمات صحی وقایوی، اجرای پروگرامهای ظرفیت سازی مسلکی/مدیریتی، مشاوره و لابی گری برای/از طرف زنان محروم افغان، و حساس سازی عموم مردم به قبول نقش و کمک رسانی به هموعان مونث خودشان، خدمت رسانی کرده است.

موسسه بین المللی زنان برای زنان (WfWI): WfWI از 1993 تا اکنون به بیشتر از 500,000 نفر از زنان محروم و بازمانده جنگ در کشورهای افغانستان، بوسنیا و هرزگوینا، جمهوری دموکراتیک کانگو، کوزوو، عراق، نایجریه، رواندا و سودان جنوبی همکاری کرده است. فعالیت اصلی WfWI بالای پروگرامهای یکساله مبتنی بر حقوق زنان برای رسیدگی به نیازمندی های زنان محروم در کشورهای جنگ زده متمرکز است.

اقدام جنسیتی برای صلح و امنیت (GAPS): GAPS یک شبکه جامعه مدنی زنان، صلح و امنیت (WPS) از بریتانیا است. ما عضوی از جامعه NGO ها در بخشهای توسعه، حقوق بشر، کمک بشردوستانه و ایجاد صلح هستیم. ما برای ارتقای WPS، از جمله قطعنامه 1325 شورای امنیت سازمان ملل متحد (UNSCR) تاسیس شده ایم. GAPS دولت بریتانیا را مکلف به رعایت تعهدات بین المللی خود در قبال زنان و دختران مناطق جنگ زده دنیا کرده است.

تهیه و تامین بودیجه این راپور مستقل بر عهده دفتر امور خارجی، مشترک المنافع و توسعه (Foreign, Commonwealth & Development Office) بوده است. بودیجه این راپور مساعدتی بریتانیا از طرف دولت بریتانیا تامین شده است. البته نظریات ارائه شده ضرورتا بیانگر سیاست های رسمی دولت بریتانیا نمیشد.

Funded by:

HM Government

